

V Bruselu dne 22.9.2021
SWD(2021) 267 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k návrhu

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012

{COM(2021) 579 final} - {SEC(2021) 330 final} - {SWD(2021) 266 final}

Souhrnný přehled (max. dvě strany)
POSOUZENÍ DOPADŮ k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o uplatňování systému všeobecných celních preferencí pro období od 1. ledna 2024
A. Potřeba opatření
V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?
Platnost nařízení o systému GSP (EU) č. 978/2012 skončí na konci roku 2023. Pokud by nebylo přijato nové nařízení o systému GSP, byly by standardní režimy GSP a GSP+ ukončeny a EU by musela zatížit dovoz ze stávajících zvýhodněných zemí (rozvojové země s nízkými a nižšími středními příjmy) sazbami dle doložky nejvyšších výhod (DNV). Nadále by platil pouze režim „Vše kromě zbraní“ (EBA) pro nejméně rozvinuté země, který je časově neomezený. To by negativně ovlivnilo vývoz a investice, a tudíž hospodářský růst a zaměstnanost ve stávajících 15 zemích standardního systému GSP a v devíti zemích zvýhodněných v rámci systému GSP+.
Čeho by mělo být dosaženo?
Analýza určila tři obecné cíle a pět konkrétních cílů, jichž má být dosaženo. 1) Dále přispívat k vymýcení chudoby prostřednictvím: <ul style="list-style-type: none"> - zvýšení vývozu ze zvýhodněných zemí, zejména těch, které to nejvíce potřebují, - posílení diverzifikace vývozu zvýhodněných zemí. 2) Dále přispívat k udržitelnému rozvoji a řádné správě věcí veřejných v přijímajících zemích: <ul style="list-style-type: none"> - posílením podpory udržitelného rozvoje v zemích zvýhodněných v rámci systému GSP, - zvýšením povědomí o příležitostech v rámci systému GSP a zvýšení transparentnosti monitorování systému GSP+. 3) Zajistit lepší ochranu hospodářských zájmů EU při fungování systému: <ul style="list-style-type: none"> - další ochranou konkurenčních průmyslových odvětví EU.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU (subsidiarita)?
Společná obchodní politika je uvedena v článku 3 SFEU mezi oblastmi výlučné pravomoci Unie. Podle čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (SEU) se na oblasti výlučné pravomoci EU nevztahuje zásada subsidiarity.
B. Řešení
Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?
Určili jsme 11 možností politiky a 19 dílčích možností, které jsou podrobně popsány v příložené tabulce. Celkový závěr, který vyplývá z podpůrné studie a hodnocení v polovině období, je ten, že tři obecných cílů systému GSP lze nejlépe dosáhnout dodržením kontinuity a zachováním stávající struktury systému GSP s jeho třemi režimy. Rámec systému GSP by měl být aktualizován zavedením technických změn s cílem zlepšit účinnost a účelnost systému GSP. Proto je upřednostňovaným souborem možností : <ul style="list-style-type: none"> - zrušit stávající kritérium zranitelnosti v oblasti omezené konkurenceschopnosti vývozu, aby se zajistilo, že všechny země, kterým byl odebrán status EBA, se stanou způsobilými pro systém GSP+ (dílní možnost 3Ba), - rozšířit negativní podmíněnost (tj. možnost odejmout celní preference v případě závažného a systematického porušování) na mezinárodní úmluvy o klimatu / životním prostředí a řádnou správu věcí veřejných, jak je uvedeno v příloze VIII nařízení (možnost 6B), - aktualizovat seznamu úmluv v příloze VIII nařízení (dílní možnost 8Bc), - zavést další kroky po formálním spuštění postupu pro postup odnětí preferencí (dílní možnost 9Bb), zkrátit dobu trvání tohoto postupu za výjimečných okolností (dílní možnost 9Bd) a zavést odnětí

<p>preferenci z důvodu migrace (dílní možnost 9Bc),</p> <ul style="list-style-type: none"> - přijmout praktická opatření ke zlepšení monitorování provádění systému GSP: poskytnout podrobný popis procesu monitorování a vyjasnit zapojení občanské společnosti (možnost 10B), - prodloužit monitorovací cyklus na tři roky (možnost 10D). <p>U všech zbývajících možností obecně zachováváme výchozí stav.</p>
<p>Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?</p>
<p>Převážná většina zúčastněných stran podporuje zachování stávajícího rámce systému GSP, včetně tří režimů, a to z toho důvodu, že tento systém pomáhá vymýtit chudobu, vytvářet pracovní místa a podporovat hospodářský růst a zároveň přispívá k udržitelnému rozvoji. Zásadní přepracování architektury systému GSP není zapotřebí, spíše je nutné zlepšení jeho účinnosti a účelnosti. Zúčastněné strany podpořily myšlenku zahrnout úmluvy o životním prostředí a změně klimatu do podmíněnosti systému GSP a zavést dodatečná opatření ke zlepšení transparentnosti a zapojení občanské společnosti. Průmysl EU obecně systém GSP podporuje, ačkoli některá odvětví (např. zemědělsko-potravinářství a textilní výrobci) požadují větší ochranu hospodářských zájmů EU. Organizace občanské společnosti požadují větší transparentnost procesu monitorování systému GSP a zvýšení dopadu systému na zlepšení pracovních a environmentálních norem ve zvýhodněných zemích.</p>
<p>C. Dopady upřednostňované možnosti</p>
<p>Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?</p>
<p>Celkový dopad je omezený, neboť všeobecný systém preferencí zůstává víceméně stabilní, aniž by zaváděl významné změny a stával se složitějším pro země zvýhodněné v rámci systému GSP, podnikání a občanskou společnost. Cílem navrhovaných změn je usnadnit přístup nejchudších zemí na trh EU, zejména těm, u nichž se očekává, že jim bude odebrán status nejméně rozvinutých zemí, a jejich integraci do mezinárodního obchodu, diverzifikovat jejich hospodářství a podpořit udržitelný hospodářský růst, zejména prostřednictvím zvýšené ochrany životního prostředí. Pokračování systému GSP s navrženými cílovými změnami bude klíčovým motivujícím signálem EU vůči rozvojovým partnerům, přičemž bude zachována klíčová platforma pro spolupráci se zvýhodněnými zeměmi s cílem dosáhnout změny, která bude v souladu s agendou EU v oblasti hodnot a soudržnosti politik ve prospěch rozvoje.</p>
<p>Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?</p>
<p>Dodatečné náklady (zdroje) jsou spojeny se zvýšeným monitorováním, zda jsou dodržovány nové mezinárodní úmluvy ze strany zemí zvýhodněných v rámci systému GSP (které budou doplněny s ohledem na Zelenou dohodu pro Evropu a správu věcí veřejných související s migrací) a po rozšíření negativní podmíněnosti i úmluvy o ochraně životního prostředí, změně klimatu a řádné správě věcí veřejných.</p>
<p>Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?</p>
<p>Opatření pro zajištění transparentnosti zlepšují pochopení toho, jak systém GSP funguje v praxi ve prospěch zejména malých a středních podniků. Neočekávají se žádné negativní dopady na malé a střední podniky.</p>
<p>Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?</p>
<p>Neočekávají se žádné významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány.</p>
<p>Očekávají se jiné významné dopady?</p>
<p>Navrhované možnosti podpoří přínos systému GSP a obchodní politiky Zelené dohody pro Evropu (zejména provádění Pařížské dohody o změně klimatu), boji proti nucené práci a nejhorším formám dětské práce a politik souvisejících s migrací.</p>
<p>Proporcionálnost?</p>

Zásada proporcionality je splněna v tom smyslu, že nařízení o systému GSP je jediným vhodným druhem opatření, které může Unie přijmout za účelem zavedení jednostranného preferenčního přístupu na svůj trh pro vývoz z rozvojových zemí.

D. Návazná opatření

Kdy bude tato politika přezkoumána?

Komise navrhuje, aby nové nařízení existovalo po dobu deseti let s cílem zajistit předvídatelnost, jistotu pro hospodářské subjekty a minimalizovat regulační zátěž.

Příloha: Popis možností politiky

Skupiny	Faktory	Možnosti politiky
Skupina 1 Režimy a zvýhodněné země	Faktor 1 (D1) Klesající počet zemí zvýhodněných v rámci standardního systému GSP	Možnost 1B(O. 1B) Změnit třístupňovou strukturu systému GSP ✓ Dílčí možnost 1Ba : ukončit vše kromě režimu EBA ✓ Dílčí možnost 1Bb : ukončit pouze standardní systém GSP
	Faktor 2 (D2) Velké a industrializované zvýhodněné země s diverzifikovanou strukturou vývozu rovněž využívají výhod systému GSP.	Možnost 2 B(O. 2 B) Odebrání statusu GSP velkých a průmyslově vyspělých rozvojových zemí
	Faktor 3 (D3) Nebývalý počet zemí zvýhodněných v rámci režimu EBA, u nichž se očekává, že jim bude odebrán status nejméně rozvinutých zemí a tím ukončen režim EBA	Možnost 3 B(O. 3 B) Zajistit, aby všechny země režimu EBA, u nichž se očekává, že jim bude odebrán status nejméně rozvinutých zemí, mohly přejít na systém GSP+ tím, že: ✓ Dílčí možnost 3Ba : se změni kritéria zranitelnosti ✓ Dílčí možnost 3Bb : bude poskytnuto delší přechodné období pro splnění kritérií
Skupina 2 Zahrnuté produkty a mechanismus odstupňování	Faktor 4 (D4) Mechanismus odstupňování produktů není dostatečně zacílen na konkurenceschopné produkty a vztahuje se pouze na standardní systém GSP	Možnost 4 B(O. 4 B) Rozšířit uplatňování mechanismu odstupňování produktů na režimy GSP+ a EBA ✓ Dílčí možnost 4Ba : na rýži a cukr ✓ Dílčí možnost 4Bb : na všechny zemědělské produkty uvedené v přílohách V a IX nařízení o systému GSP
	Faktor 5 (D5) Zahrnutí produktů do systému GSP dostatečně neodráží vývozní potenciál zvýhodněných zemí	Možnost 5 B(O. 5 B) Rozšířit zahrnutí produktů do standardního systému GSP a systému GSP+ ✓ Dílčí možnost 5Ba : na produkty, které mohou přispět k dosažení cílů ochrany životního prostředí a klimatu ✓ Dílčí možnost 5Bb : na určité množství průmyslových a zemědělských polotovarů a hotových produktů
Skupina 3 Podmíněnost	Faktor 6 (D6) Negativní podmíněnost (článek 19) pro všechny režimy GSP je omezena na základní mezinárodní	Možnost 6 B(O. 6 B) Rozšířit negativní podmíněnost na všechny úmluvy uvedené v příloze VIII nařízení

Skupiny	Faktory	Možnosti politiky
	úmluvy (o lidských a pracovních právech) uvedené v části A přílohy VIII nařízení o systému GSP.	
	<p>Faktor 7 (D7)</p> <p>Pozitivní podmíněnost (článek 15) je stanovena pouze pro systém GSP+. Od zemí zvýhodněných v rámci standardního systému GSP a režimu EBA se nepožaduje, aby ratifikovaly úmluvy uvedené v části A a B přílohy VIII nařízení.</p>	<p>Možnost 7 B(O. 7 B)</p> <p>Rozšířit pozitivní podmíněnosti na země zvýhodněné v rámci standardní režimu GSP a režimu EBA</p>
	<p>Faktor 8 (D8)</p> <p>Seznam mezinárodních úmluv v příloze VIII nařízení není aktuální</p>	<p>Možnost 8 B(O. 8 B)</p> <p>Změnit seznamu mezinárodních úmluv v příloze VIII nařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dílčí možnost 8Ba: Odstranit úmluvy, které již nejsou relevantní / jsou méně relevantní ✓ Dílčí možnost 8Bb: Rozšířit seznam úmluv v příloze VIII nařízení ✓ Dílčí možnost 8Bc: Kombinace 8Ba a 8Bb
	<p>Faktor 9 (D9)</p> <p>Neúčinná a nedostatečná reakce – prostřednictvím mechanismu pro odnětí preferencí systému GSP</p>	<p>Možnost 9 B(O. 9 B)</p> <p>Změnit mechanismus dočasného odnětí preferencí</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dílčí možnost 9Ba: Zavést další kroky před formálním spuštěním postupu odnětí preferencí ✓ Dílčí možnost 9Bb: Zavést dodatečné kroky po formálním spuštěním postupu odnětí preferencí ✓ Dílčí možnost 9Bc: Zavést odnětí preferencí pro konkrétní hospodářské subjekty a/nebo za porušení úmluv o migraci ✓ Dílčí možnost 9Bd: Kratší postup v naléhavých případech za přesně určených okolností
Skupina 4 Transparentnost	<p>Faktor 10(D10)</p> <p>Nedostatečné informace a transparentnost a nedostatek ukazatelů pro monitorování a hodnocení dopadu systému GSP</p>	<p>Možnost 10 B(O. 10 B)</p> <p>Přijmout další praktická opatření ke zvýšení transparentnosti</p>
		<p>Možnost 10 C (O. 10C)</p> <p>Rozšířit a sladit monitorovací cyklus GSP</p>
Skupina 5 Ochranná opatření	<p>Faktor 11 (D11)</p> <p>Ochranný mechanismus nedostatečně reaguje, zejména pokud jde o citlivé produkty</p> <p>[a</p>	<p>Možnost 11 B(O. 11B)</p> <p>Rozšířit uplatňování automatického ochranného mechanismu (čl. 29) na všechny zemědělské produkty</p>
	<p>Faktor 4 (D4)</p> <p>Mechanismus odstupňování produktů není dostatečně zacílen na konkurenceschopné produkty a vztahuje se pouze na standardní systém GSP</p>	<p>Možnost 11 C (O. 11C)</p> <p>Rozšířit uplatňování automatického ochranného mechanismu (článek 29) na země zvýhodněné v rámci režimu EBA pro různé seznamy produktů</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dílčí možnost 11Ca: aktuální seznam produktů (čl. 29) ✓ Dílčí možnost 11Cb: rozšířit seznam o rýži a cukr ✓ Dílčí možnost 11Cc: rozšířit seznam o všechny zemědělské produkty

